

TIEDUO VUVVEN 2025 ALOVEH- DA KUNNANVALLIČUKSIS

Suomes pietäh aloveh- da kunnanvalličukset pyhänpiän **13.4.2025**. Aloveh- da kunnanvalličuksis vallitah kerran nelläs vuvves kundien valdivostot da hyvinvoinvalovehien alovehvaldivostot.

Suomi jagavuu kundih, kudamil on perustuszakonan (731/1999) mugah ičehallindo. Kundu vastuau omien monien eläjien peruspalveluloin todevutandas. Kunnan ylimästy piätösvaldua käyttäy valličuksil vallittavu valdivosto.

Perustuszakonas sežo sanotah, gu ičehallindos kundii suurembal hallindoalovehel miärätäh zakonal. Vuvvennu 2021 Suomeh perustettih 21 ičehallindollistu hyvinvoinvalovehtu, kudamien vastuolližuoh siirdyi kunnilpäi sociali- da tervehyshuollon sego pellastusruavon organizuičus. Hyvinvoinvalovehel ylimästy piätösvaldua käyttäy valličuksil vallittavu alovehvaldivosto.

Aloveh- da kunnanvalličuksii ei pietä Ahvenanmuan muakunnas. Helsingin linnan eläjät ollah iänioigevutetut vaigu kunnanvalličuksis, sendäh gu Helsingi ei kuulu nimittumah hyvinvoinvaloveheh.

Iänioigevus – ken voibi iänestiä?

Iellytys iänioigevuole aloveh- da kunnanvalličuksis on, ollet täyttänh valličuspäivässäh libo valličuspäivänny (13.4.2025) 18 vuotta.

Ližäkse iellytyksenny on, gu sinul on kodikundu Suomes nenga:

- Suomen libo mingi muun Euroopan unionah kuulujan muan, Islandien libo Norvegien kanzalazel pidäy olla kodikundu Suomes registriiruitunnu 21.2.2025 sah.
- Toizien mualoin kanzalazil kodikundu pidäy olla registriiruittu Suomes peräkkäi vähimyölleh kahten vuvven aijan 21.2.2025 sah.

Kodikundu miärävvy kodikunduzakonan (210/1994) pohjal. Kodikundu on tavan mugah se kundu, kus elät.

Vuvven 2025 aloveh- da kunnanvalličuksis olet iänioigevutettu sit kunnas da sen kunnan hyvinvoinvalovehel, kudai on merkattu sinun kodikunnakse rahvahalistosistiemah 21.2.2025 č 24.

Pidänöy, ga voit tarkistua tiijon kodikundah näh Digi- da rahvahalistotiedovirrastos.

Kunnanvalličuksis voit iänestiä vaigu oman kodikunnan ehoitettuu. Alovehvalličuksis voit iänestiä vaigu oman hyvinvoinvalovehen ehoitettuu.

läneständy valličuksis on Suomes omatahtoine dielo.

Ilmoitus iänioigevuos työtäh kaikile iänioigevutettuloile

Digi- da rahvahalistotiedovirrasto luadiu valličuksih näh iänioigevusregistran, kudamah otetah keräle kai alovehvaličuksis da kunnanvaličuksis iänioigevutetut ristikanzat. Iänioigevusregistran ei pie eriže ilmoittuakseh.

Digi- da rahvahalistotiedovirrasto työndäy **20.3.2025** sah ilmoituksen iänioigevuoh näh iänioigevutettuloile. Suat ilmoituksen vaigu sähközenny, ollet ottanuh käyttöh Suomi.fi-viestit (ližätieduo adresis www.suomi.fi/viestit).

Iänioigevusilmoitukses on ohjavuo iänestämizeh näh, luvettelo sinun eländykohtan lähäl oljois ennepäi-iänestyspaikois da tieduo sinun iänioigevuos. Iänioigevusilmoitustu ei pie ottua keräle iänestyspaikale, roih hengilötovestukses. Iänioigevusilmoitus yhtelläh maksau ottua keräle, iänestännet laitokses libo ulgomual.

Valličuspäätävys – ken voibi olla ehoitettu?

Voit olla *kunnanvaličuksis* ehoitetunnu, gu

- sinul on kodikundu sit kunnas, kudamas tahtot azettuo ehoitetukse; da
- sinul on iänioigevus kunnanvaličuksis mistahto Suomen kunnas

Voit olla *alovehvaličuksis* ehoitetunnu, gu

- sinul on kodikundu sen hyvinvoindualehen alovehel, kus azetut ehoitetukse; da
- sinul on iänioigevus alovehvaličuksis milgi hyvinvoindualehel.

Erähät hyvinvoindualehzakonas da kunduzakonas luveteltut valdivon virgumiehet sego hyvinvoindualehen libo kunnan johtos olijat virgumiehet da ruadajat yhtelläh ei olla valličuspäätävät.

Vajaivaldazekse suvvon piätöksel julgi sanotut sežo ei voija olla ehoitettuloinnu.

Ehoitettuloin azettamine

Aloveh- da kunnanvaličuksis ehoitettuloi voijah azettua

- registriiruitut puolovehet
- iänioigevutetut, oldaneh hyö perustettu valličijanyhtistyksen.

Ehoitetut alovehvalličuksih da ehoitetut kunnanvalličuksih azetetah eriže.

Puolovehet piätetäh iččeh ehoitettulois omien siändölöin mugah. Tahtonet roita puolovehen ehoitetukse, sinule pidäy sobie sih näh puolovehen kel.

Valliččijanyhtistyksen perustamizeh niškoi pidäy olla vähimyölleh kymmene iänioigevutettuu kunnan eläjiä. Pienis kunnis, kus rahvastu eläy vähä, valliččijanyhtistyksen perustamizeh näh täydyt yhtellä vaigu kolme libo viizi eläjiä. Alovehvalličuksis valliččijanyhtistyksen perustamizeh niškoi pidäy olla 50 iänioigevutettuu saman hyvinvoindualovehen eläjiä.

Pakičukset ehoitetukse azettumizes työtäh alovehvalličuksis joga hyvinvoindualovehen alovehvalličuskomissiele da kunnanvalličuksis joga kunnan keskusvalličuskomissiele.

Jogahizel virrallizesti hyväksytl ehoitetul on oma noumeru. Ollou samaine ristikanzu ehoitetunnu kui aloveh- mugai kunnanvalličuksis, hänel on eri ehoitetunnoumeru alovehvalličuksis da eri noumeru kunnanvalličuksis. Ehoitettulois luajitah bumuagale painettu ehoitettuloinlistoin kerävö, kudamah ehoitetut merkitäh noumeran mugazes jälletykses.

Ehoitettuloinlistoin kerävöt luajitah 13.3.2025. Net voit nähtä paiči muudu iänestyspaikoil da oigevusministerstvan valličussaital (www.vaalit.fi).

Iänestämine

Voit iänestiä libo valličuspäivänny pyhänpiän 13.4.2025 libo enne valličuspäiviä ennepäi-iänestyksen aigua.

Voit iänestiä kaikil iänestyspaikoil yhtel kerdua kui alovehvalličuksis, mugai kunnanvalličuksis. Tahtonet, ga voit sežo iänestiä vaigu yhtes niilöis.

Alovehvalličuksis iänestetäh fiolietovoil iänestyslipul da kunnanvalličuksis valgiel iänestyslipul.

Ennepäi-iänestys:

Ennepäi-iänestys algavuu **kolmanpiän 2.4.2025**.

Ennepäi-iänestys lopeh ulgomual **suovattan 5.4.2025** da Suomes **tossargen 8.4.2025**.

Ennepäi-iänestyspaikat voijah olla avvoi vaihtelevasti nämmien päivien aigua.

Tieduo ylehzis ennepäi-iänestyspaikois, ezimerkikse niilöin sijaičendat da avvoiolenduaijat, lövvät paiči muudu iänioigevusilmoituksen liittehes da sivul www.vaalit.fi.

Ylehzien ennepäi-äänestyspaikoin ližäkse ennepäi-äänestiä voit rajoitetusti moizis laitoksis, kui ezimerkikse bolničois, socialihuollon ruanduyksikkölöis, varuskunnis da rangaičuslaitoksis libo ulgomual oljoil suomelazil laivoil. Laitoksis voijah äänestiä vaigu niilöis hoijettavinnu olijat libo niilöih otetut ristikanzat, laival vaigu laivan ruadajat.

Äänestäi, kudual menemine äänestyspaikale tuos suurdu vaigevuttu, voibi ennepäi-äänestiä sežo kois. Kodi-äänestykseh näh pidäy ilmoittuakseh oman kunnan keskusvalličuskunnale 1.4.2025 sah enne č 16.

Ollet kaiken äänestysaijan da valličuspäivänny ulgomual, voit vaihtoehtozesti äänestiä ulgomualpäi sežo kirjazel. Sih niškoi sinule pidäy tilata äänestysmaterjualet kirjazel äänestämizeh näh *ulgomual olijah adressih* oigevusministerstvan tilavuspalvelus (www.vaalit.fi/kirjeaanestys).

Äänestys valličuspäivänny:

Valličuspäivän äänestys on **pyhänpiän 13.4.2025, č 9–20**.

Valličuspäivänny voit äänestiä vaigu sil äänestyspaikal, kudai on merkitty sinule työttyh iäñoigevusilmoituksesh.

Tarkembua ohjavuo äänestämizeh näh suat ezimerkikse omas iäñoigevusilmoituksespäi, www.vaalit.fi-saitalpäi libo valličusvirguniekoilpäi äänestyspaikal.

Ližätieduo

- Ližätieduo valličuksih näh andau sinun kodikunnan keskusvalličuskomissii. Hengilökohtastu iäñoigevuttu koskijoih kyzymyksih vastuau Digi- da rahvahalistotiedovirrasto. Mollembien yhtevystiijot lövvät iäñoigevusilmoitukses.
- Ennepäi-äänestyspaikoin adresit da avvoiolenduaijat, ohjavot äänestykseh kirjazel, tiijot ehoitettuloih näh sego muudu tieduo valličuksis lövvät oigevusministerstvan valličussaital adresis **www.vaalit.fi**